

SPRAWOZDANIE

roczne z realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej i wspierania rodziny w 2023 r. zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej definiuje pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał osoby i rodziny zmierzające do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta realizowana była poprzez zadania własne i zlecone gminie.

W 2023 roku środki przekazane przez Wojewodę na realizację zadań zleconych i własnych, środki własne Gminy oraz środki z funduszy europejskich i funduszu pomocy łącznie wyniosły **5 488 139,00 zł**.

Na zadania zlecone wydatkowana została kwota **3 587 081,76 zł**, w tym dotacja w wysokości **3 548 570,38 zł** i środki własne w wysokości **38 511,38 zł** z tego na następujące formy pomocy:

Zadania zlecone		
Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota
świadczenia wychowawcze	3	3 500,00 zł
zasiłki rodzinne	159	575 684,00 zł
zasiłki rodzinne wypłacane z funduszu pomocy	5	13 221,00 zł
jednorazowe zapomoga z tytułu urodzenia dziecka „becikowe”	20	20 000,00 zł
świadczenie rodzicielskie	10	100 181,00 zł
świadczenie rodzicielskie wypłacane z funduszu pomocy	1	10 333,00 zł
świadczenie pielęgnacyjne	77	1 843 532,00 zł
specjalny zasiłek opiekuńczy	6	41 209,00 zł
zasiłek pielęgnacyjny	105	263 972,32 zł
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	21	160 155,62 zł
zasiłek dla opiekuna	1	7 440,00 zł
składka zdrowotna przy świadczeniach opiekuńczych	31	48 483,42 zł
składka społeczna przy świadczeniach opiekuńczych	54	264 661,79 zł
Karta Dużej Rodziny	48 (kart 124)	1 421,00 zł
usługi opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	75 632,00 zł
dodatek osłonowy	0	0,00 zł
wynagrodzenie za sprawowanie opieki przyznane przez sąd	2	13 016,00 zł
jednorazowe świadczenie "Za życiem"	1	4 000,00 zł
zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową	0	0,00 zł
RAZEM		3 446 442,15 zł

Na zadania własne wydatkowana została kwota **1 857 896,19 zł**, w tym dotacja w wysokości **479 611,90 zł** i środki własne Gminy w wysokości **1 378 284,29 zł** z tego na następujące formy pomocy:

Zadania własne		
Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota
zasiłki stałe	14	99 311,00 zł
zasiłki okresowe	34	104 742,00 zł
zasiłki celowe	42	49 340,00 zł
zasiłki celowe w związku ze zdarzeniem losowym	2	20 000,00 zł
specjalne zasiłki celowe	6	2 200,00 zł
zasiłki celowe zakup żywności lub posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu"	14 (35 osób w rodzinach)	16 950,00 zł
zakup posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu" - szkoła	46 (w tym dzieci 91)	121 149,00 zł
zakup posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu" - dom, instytucja	5	11 028,00 zł
schronienie	3	28 014,00 zł
opłata za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	8	389 295,00 zł
usługi opiekuńcze	8	95 066,00 zł
składka zdrowotna przy zasiłkach stałych	14	8 490,00 zł
sparwienie pogrzebu	1	4 000,00 zł
asystent rodziny	5 (11 dzieci)	36 552,00 zł
pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka itp.	8	22 289,03 zł
dodatki mieszkaniowe	0	0,00 zł
stypendia szkolne	32 (64 dzieci)	50 866,00 zł
zasiłki szkolne	0 (0 dziecko)	0,00 zł
stypendia szkolne dla uczniów pochodzących z Ukrainy (art. 53 ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)	0 (0 dzieci)	0,00 zł
jednorazowe świadczenie pieniężne przysługujące obywatelom Ukrainy (art. 31 ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)	0 osób	0,00 zł
zwalczanie narkomanii	X	19 812,32 zł
przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie	X	101 884,71 zł
RAZEM		1 180 989,06 zł

Zadania dodatkowe			
Forma pomocy	Liczba rodzin	Ilość ton	Wartość
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	141 (391 osób)	6,073	38 665,77 zł
Bank Żywności		6,026	150 588,02 zł
Bank Żywności (pomoc dla obywateli Ukrainy)	14	0,220	3 300,00 zł
RAZEM		12,319	192 553,79 zł

Projekty				
Tytuł	Liczba uczestników	Wartość całkowita	Wartość dofinan.	Wydatki 2023
Klub Młodzieżowy w gminie Zbójno (Klonowo) III	16	51 631,58 zł	49 000,00 zł	15 844,44 zł
Kujawsko-Pomorska Teleopieka (Partnerstwo)	10	19 359,02 zł	9 009,02 zł	7 927,35 zł
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zamieszkujących obszar Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego (Partnerstwo)	238 (w tym 112 Gm. Zbójno)	19 389,26 zł	19 389,26 zł	19 389,26 zł
RAZEM	26	90 379,86 zł	77 398,28 zł	43 161,05 zł

W 2023 r. świadczeniami z pomocy społecznej zostały objęte 100 rodziny (326 osób w tych rodzinach) wsparciem, w tym pracą socjalną objęto 273 rodziny (696 osób w tych rodzinach), natomiast świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym zostało objętych 261 rodzin (ok. 780 osób w tych rodzinach).

Ogółem w roku 2023 GOPS wydał 909 decyzji (informacji), w tym 42 decyzje odmowne oraz 140 zaświadczeń dot. Programu Czyste Powietrze.

Głównymi powodami przyznania pomocy społecznej są: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała/ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Od kilku lat zwiększa się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnością. Z ogólnodostępnych badań statystycznych i analizy Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym oraz chorych wymaga pomocy drugiej osoby w codziennym funkcjonowaniu. Badania demograficzne wskazują, że polskie społeczeństwo się starzeje, czyli co raz więcej osób w populacji także naszej Gminy jest w wieku poprodukcyjnym. Taki stan rzeczy wskazuje na uruchamianie mechanizmów, które pozwolą seniorom na jak najdłuższe pozostawanie aktywnymi uczestnikami naszej społeczności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi Ośrodek Wsparcia w formie klubu samopomocy dla seniorów w miejscowości Klonowo. W ramach klubu realizowane są działania o charakterze integracyjnym, kulturalnym, edukacyjnym, artystycznym. Comiesięczne spotkania seniorów z animatorem i specjalistami: warsztaty rękodzielnicze, warsztaty taneczne, konsultacje ze specjalistami: lekarz, dietetyk, psycholog, spotkania integracyjne m.in. „Dzień seniora”, „Spotkanie przy grillu”, „Spotkanie karnawałowe w Klonowie”, Wyjazdy kulturalno-edukacyjne do Osady Karbówko w Elgiszewie, Planetarium w Toruniu.

W celu rozszerzenia oferty pomocowej w zakresie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania w ubiegłym roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie pozyskał środki z budżetu państwa na realizację Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 realizowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem równoważnym - poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Z programu skorzystały 3 rodziny, którym udzielono 342 godziny opieki wytchnieniowej na łączną kwotę 13 953,60 zł.

Ponadto dla coraz większej liczby osób doraźna pomoc w miejscu zamieszkania nie jest wystarczająca. Skutkuje to umieszczeniem w placówkach zapewniających całodobową opiekę (Domy Pomocy Społecznej), w których często czas oczekiwania na wolne miejsce przekracza kilka miesięcy. Często

Ośrodek wspomaga się innymi instytucjami przy zapewnieniu ww. pomocy m.in. centrum mieszkalno-opiekuńcze lub schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Kolejną grupą wymagającą specjalistycznego wsparcia oraz szczególnego podejścia są osoby z zaburzeniami psychicznymi, wielokrotnie zamieszkujące samotnie lub będące osobami bezdomnymi. Często zdarza się, że pomoc w ramach usług opiekuńczych jest nie wystarczająca lub osoby odmawiają takiej pomocy nie mając świadomości, że jest im ona niezbędna. Bardzo często osoby nie wyrażają zgody na umieszczenie w specjalistycznych placówkach zapewniających całodobową opiekę (Domy Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi), co skutkuje wnioskowaniem do Sądu Rejonowego o umieszczenie bez zgody osoby chorej. Taki stan rzeczy sprawia, że umieszczenie w DPS wydłuża się średnio o kilkanaście lub kilkadziesiąt miesięcy.

Niejednokrotnie opiekunowie faktyczni/prawni poprzez fakt spożywania alkoholu/nadużywania alkoholu, czy zwykły upór i brak zrozumienia specjalistycznych potrzeb swoich podopiecznych nie sprawują należytej opieki nad osobami zależnymi, co wymaga natychmiastowej reakcji ze strony Ośrodka w celu zabezpieczenia opieki nad osobami niepełnosprawnymi. Z uwagi na brak instytucji wyspecjalizowanych lub brak miejsc w potencjalnych instytucjach, interwencyjne zabezpieczenie pomocy ww. osobom staje się nie możliwe lub bardzo utrudnione.

Niepokoi nas również zjawisko przemocy domowej, coraz częściej psychiczna oraz w stosunku do dzieci, osób starszy i niepełnosprawnych. Główną przyczyną tych sytuacji jest przede wszystkim nadużywanie alkoholu przez członka rodziny. Sprawy związane z występowaniem przemocy domowej wymagają współpracy wielu służb i instytucji do tego powołanych (Zespół Interdyscyplinarny, Grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe). W 2023 r. w przypadku 12 rodzin (16 osób) została wszczęta procedura Niebieskiej Karty (wszczęto 16 procedur „NK”), natomiast prowadzono procedurę w stosunku do 18 rodzin (w tym 7 dzieci, 4 osób starszych i 2 osoby z niepełnosprawnością dotkniętych przemocą domową). Funkcjonowały 23 Grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe, których posiedzenia były zwoływane 43 razy. W ramach prac Grup 69 osób zostało objętych pomocą. 17 procedur „NK” zostało zakończonych na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz 4 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Kierownik GOPS złożył 7 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 207 § 1 kodeksu karnego (o popełnienie przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą) do Prokuratury Rejonowej w sprawie 7 rodzin. oraz do Sądu Rodzinnego 4 wnioski o wgląd w sytuację dziecka na podstawie art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego oraz w związku z art. 95§3 i art. 109 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zespół Interdyscyplinarny przekazał 6 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań zobowiązujących osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia leczenia.

W ramach profilaktyki uzależnień Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizował działania związane z zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci, młodzieży i ich opiekunów w ramach **placówki wsparcia dziennego (KLUB MŁODZIEŻOWY UL)**.

Kontynuowano **kampanię społeczną „Świadome rodzicielstwo”** w ramach której prowadzono działania informacyjne i edukacyjne (materiały edukacyjne, fanpage, strona internetowa).

Ponad to w ramach profilaktyki uzależnień prowadzony był **punkt konsultacyjny** (średnio 21 godzin miesięcznie), w którym przyjmował terapeuta uzależnień behawioralnych/suicydolog, psycholog,

socjoterapeuta/pedagog, radca prawny. Z pomocy ww. specjalistów skorzystało 100 osób, udzielono 272 konsultacje.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w 2023 r. zorganizowano **2 rekomendowane programy profilaktyczne pn. „Unplugged” i Program Domowych Detektywów „Jas i Małgosia na tropie” oraz kilkanaście przedsięwzięć budujących i podtrzymujących więzi rodzinne.**

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do wspierania rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych rodziny można wspomóc pracą asystenta rodziny. Mając na uwadze powyższe Ośrodek w 2023 r. skorzystał z oferty Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu wspierania rodziny pn. „Asystent rodziny w 2023 r. i wystąpił o dofinansowanie kosztów zatrudnienia i dodatku asystenta rodziny. Na ten cel otrzymaliśmy dofinansowanie w kwocie 5 371,91 zł. Asystenturą zostało objętych 5 rodzin (11 dzieci). W ramach wyżej wymienionej ustawy Gmina zobowiązana jest również do ponoszenia kosztów związanych ze współfinansowaniem pobytu dzieci z naszego terenu w rodzinach zastępczych, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, w związku z powyższym opłacano w wysokości od 10% do 50% kosztu pobytu 8 dzieci w rodzinach zastępczych. W roku 2023 kierownik GOPS złożył 4 wnioski o wgląd w sytuację dziecka/i z art. 109 § 2 KRiO w celu weryfikacji m.in. wypełniania obowiązków opiekuńczych i wychowawczych oraz w związku z przemocą domową.

Pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w formie wywiadów środowiskowych lub rutynowych odwiedzin rodziny, poprzez kontakt bezpośredni i telefoniczny z pedagogiem szkolnym, dzielnicowym i kuratorami. Często przez rozeznanie wśród sąsiadów rodziny zagrożonej kryzysem (kontakt telefoniczny/bezpośredni).

Na terenie Gminy w 2023 r. nie ustanowiono rodzin wspierających i nie funkcjonowały takie rodziny, co sprawiło, iż GOPS nie finansował kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w II połowie 2022 r. pozyskał środki z funduszy unijnych (EFS) na realizację klubu młodzieżowego w miejscowości Klonowo. Działania klubu mają charakter opiekuńczo-wychowawczy oraz socjoterapeutyczny. Przede wszystkim polegają na rozwoju u dzieci i młodzieży kluczowych kompetencji: uczeniu się, rozwoju kulturalnym, relacjach rówieśniczych itp. Realizacja projektu zakończyła się z końcem miesiąca lutego 2023 r., natomiast klub działał nadal w ramach środków własnych.

W ubiegłym roku w ramach partnerstwa z Fundacją „WERWA” realizowany był projekt „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zamieszkujących obszar Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego” w ramach funduszy unijnych (EFS), którego celem było włączenie społeczne 238 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i działań środowiskowych. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z szerokorozumianego wsparcia w ramach indywidualnej ścieżki: trening umiejętności społecznych, wsparcie doradcy zawodowego i psychologa, kursy i szkolenia zawodowe (stypendium szkoleniowe), kursy prawa jazdy kat. B, staże zawodowe w ramach działalności Klub Integracji Społecznej w miejscowości Wielgie. Udział w projekcie wzięło aż 112 mieszkańców z terenu Gminy Zbójno.

W ramach współpracy z Bankiem Żywności w ubiegłym roku GOPS rozdysponował ponad 12 ton art. żywnościowych i odzieży za łączną kwotę ponad 190 000,00 zł pośród 141 rodzin, co daje 391 osoby w tych rodzinach, jednocześnie rozdysponowano ponad 200 kg artykułów o wartości 3 300 zł. dla 14 obywateli Ukrainy przebywających na terenie naszej gminy w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Art. żywnościowe pochodziły z pozysku własnego Banku Żywności i z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020. W ramach działań towarzyszących w siedzibie GOPS w Zbójnie zorganizowano warsztaty kulinarne i niemarnowania żywności dla 7 uczestników programu.

W miesiącu grudniu 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był organizatorem spotkania wigilijnego dla seniorów i osób samotnych. Wigilia odbyła się w świetlicy wiejskiej w Zbójnie, w sumie w spotkaniu wzięło udział ok. 120 osób.

Przekazując Państwu informację z realizacji zadań pragnę podziękować za zrozumienie i współpracę w zakresie zabezpieczenia najważniejszych potrzeb życiowych naszych mieszkańców i proszę Państwa o dalszą współpracę.

